

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 357/2024-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného KubalaLegal s.r.o., Rozvojová 2, Košice, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní vedenom pod sp. zn. B1-10C/13/2020 a proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 7Co/64/2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 20. júna 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom mestského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. B1-10C/13/2020 a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 7Co/64/2022. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prikázal krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Zároveň žiada o priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 4 000 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručенou Okresnému súdu Košice I 9. augusta 2019 domáhal od žalovaného (Slovenskej republiky konajúcej prostredníctvom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, pozn.) náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 3 000 eur a ušlého zisku vo výške 2 260 eur s príslušenstvom.

3. Na základe námietky miestnej nepríslušnosti podanej žalovaným Okresný súd Košice I postúpil spor 30. januára 2020 Okresnému súdu Bratislava I [ďalej len „okresný súd“ (v súčasnosti

mestskému súdu)] ako miestne príslušnému súdu. Okresný súd o žalobe rozhodol na prvom pojednávaní rozsudkom sp. zn. 10C/13/2020 z 19. januára 2022 tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol. Sťažovateľ podal 14. apríla 2022 proti rozsudku okresného súdu odvolanie. Okresný súd predložil krajskému súdu spisový materiál na rozhodnutie o odvolaní 9. júna 2022, pričom o podanom odvolaní nebolo do dňa ústavnej sťažnosti rozhodnuté.

4. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 357/2024-19 z 25. júla 2024 bola ústavná sťažnosť prijatá na ďalšie konanie v celom rozsahu.

5. Po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol krajský súd o odvolaní rozsudkom č. k. 7Co/64/2022-344 z 21. augusta 2024 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil. Rozsudok okresného súdu nadobudol v spojení s rozsudkom krajského súdu právoplatnosť 3. septembra 2024.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zrekapituloval doterajší priebeh napadnutého konania, pričom je toho názoru, že postup mestského súdu v prvoinštančnom konaní bol dlhodobo neefektívny a nesústreďený, čo rovnako platí za súčasného stavu aj v prebiehajúcom odvolacom konaní pred krajským súdom. Sťažovateľ osobitne poukázal na skutočnosť, že prvé pojednávanie vo veci sa konalo viac ako dva roky po podaní žaloby, čomu predchádzala viac ako ročná nečinnosť okresného súdu, ktorý sťažovateľovi po doručení dupliky žalovaného 19. októbra 2020 doručil predvolanie na pojednávanie až 8. decembra 2021. O predĺženie konania sa pričínil aj krajský súd, ktorý od predloženia spisu 9. júna 2022 nerozhodol o odvolaní sťažovateľa a súčasne mu nebola doručená žiadna informácia o vykonaní akýchkoľvek úkonov smerujúcich k rozhodnutiu vo veci samej na odvolacom súde.

7. Sťažovateľ je toho názoru, že vec nie je právne ani skutkovo zložitá. Rozhodovanie o nárokoch podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov spadá pod bežnú rozhodovaciu prax všeobecných súdov. Na oboch sporových stranách vystupuje len jeden subjekt, na vec nie je potrebné použiť ani cudzí jazyk, ani cudzie právo, nie je potrebné vykonávať ani znalecké dokazovanie a nedošlo ani k procesnému nástupníctvu. Sťažovateľ sa svojím správaním nepričinil o vznik zbytočných priesťahov.

III.

Vyjadrenie mestského súdu, krajského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie mestského súdu:

8. Podpredseda mestského súdu nesúhlasí s argumentmi sťažovateľa a ústavnú sťažnosť považuje za nedôvodnú. Okresný súd vo veci rozhodol na prvom pojednávaní, pričom rozsudok okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu nadobudol právoplatnosť 3. septembra 2024. Vec je právoplatne skončená, stav právnej neistoty netrvá. Podľa názoru podpredsedu mestského súdu konajúci súd vo veci postupoval plynulo a bez priesťahov. Súčasťou vyjadrenia podpredsedu

mestského súdu bol aj chronologický prehľad jednotlivých procesných úkonov okresného (teda v súčasnosti mestského) súdu.

III.2. Vyjadrenie krajského súdu:

9. Predseda krajského súdu vo svojom písomnom stanovisku v podstatnom uviedol, že dĺžka odvolacieho konania bola ovplyvnená objektívnymi okolnosťami, za ktoré považuje vysoký nárast vecí príslušného senátu, vysoký zostatok starších nevybavených vecí a zmeny v zložení príslušného senátu, na ktorých obsah poukázal. Tieto dôvody sú podľa predsedu krajského súdu okolnosťami výlučne objektívnymi a na ich obsah by mal ústavný súd pri svojom rozhodnutí prihliadnuť.

III.3. Replika sťažovateľa:

10. Vzhľadom na obsah spisu a vyjadrenia mestského súdu a krajského súdu ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa na zaujatie stanoviska k predmetným vyjadreniam a pristúpil k meritórnemu posúdeniu dôvodnosti ústavnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

11. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote je založená na nekonaní, resp. neefektívnej činnosti konajúcich súdov v napadnutom konaní.

12. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

13. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

14. Priznanie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (m. m. II. ÚS 21/01, I. ÚS 251/05). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník (strana sporu) obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza najmä zo zásady vyplývajúcej z čl. 17 a § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V zmysle čl. 17 CSP „súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb“ a v zmysle § 157 ods. 1 CSP „súd postupuje

v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania“.

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa.

16. Pokiaľ ide o kritérium právnej a faktickej zložitosti veci, predmetom konania pred okresným (v súčasnosti mestským) súdom je rozhodovanie o náhrade majetkovej škody (ušlého zisku) a nemajetkovej ujmy nezákonnými rozhodnutiami a postupom žalovaného pri rozhodovaní o nároku sťažovateľa na bolestné, náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia a náhradu služobného platu. Po právnej stránke ide o vec, ktorá patrí k štandardnej agende všeobecných súdov. Zo súdneho spisu rovnako nevyplýva žiadna osobitná okolnosť, ktorá by indikovala skutkovú zložitosť. O nenáročnosti veci rovnako svedčí fakt, že okresný súd rozhodol o žalobe sťažovateľa rozsudkom už na prvom pojednávaní, pričom rozsudok okresného súdu bol ako vecne správny potvrdený aj krajským súdom.

17. Pri hodnotení správania sťažovateľa ústavný súd po preskúmaní súdneho spisu konštatuje, že správanie sťažovateľa, resp. jeho procesná aktivita mali čiastočne vplyv na celkovú dĺžku konania. Sťažovateľ podal žalobu 12. augusta 2019, avšak na miestne nepríslušnom súde. Spis sa tak dostal do dispozičnej sféry okresného súdu v dôsledku vzniesenia námietky miestnej nepríslušnosti žalovaným až 11. februára 2020, teda takmer po polroku od podania žaloby. Sťažovateľ sa aj po postúpení veci domáhal prikázania veci Okresnému súdu Košice II, Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 7Ndc/9/2020 z 23. júna 2020 jeho návrhu nevyhovel. Spis bol vrátený okresnému súdu 5. augusta 2020. Ústavný súd v zhode s judikatúrou ESLP konštatuje, že sťažovateľovi síce nemôže byť vyčítané uplatnenie procesných prostriedkov, ktoré mu na ochranu jeho práv poskytuje vnútroštátny právny poriadok, avšak na druhej strane nemožno pričítať štátu zodpovednosť za priet'ahy, ktoré v konaní vznikli v dôsledku nutnosti vysporiadať sa s takýmito návrhmi (k tomu pozri rozsudok ESLP č. 52859/99 z 25. 5. 2004 vo veci Dostál proti Českej republike, § 220).

18. V súvislosti s postupom okresného (v súčasnosti mestského) súdu v napadnutom konaní ústavný súd po preskúmaní súdneho spisu konštatuje, že nezistil existenciu bezdôvodných priet'ahov. Po definitívnom ustálení príslušnosti prvoinštančného súdu a vrátení spisu najvyšším súdom okresný súd rozhodol o žalobe sťažovateľa rozsudkom z 19. januára 2022 tak, že žalobu v celom rozsahu zamietol. Rozsudok okresného súdu bol právnenému zástupcovi sťažovateľa doručený 17. marca 2022, ktorý proti nemu podal odvolanie 19. apríla 2022. Okresný súd po vykonaní príslušných procesných úkonov predložil súdny spis krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní 9. júna 2022, teda 2 mesiace po podanom odvolaní. Ústavný súd hodnotí postup súdu ako plynulý a bez priet'ahov. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnej sťažnosti v uvedenej časti nevyhovel a rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

19. V súvislosti s postupom krajského súdu ústavný súd uvádza, že krajský súd rozhodol o podanom odvolaní rozsudkom z 21. augusta 2024, teda 2 roky a 2 mesiace od predloženia spisu krajskému súdu. Rozsudok okresného súdu nadobudol právoplatnosť v spojení s rozsudkom krajského súdu 3. septembra 2024.

20. Ústavný súd zohľadňuje rozhodovaciu prax a judikatúru ESĽP, podľa ktorej v civilných veciach dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. Humen proti Poľsku, rozsudok z 15. 10. 1999, body 58 a 69, Calvelli a Ciglio proti Taliansku, rozsudok zo 17. 1. 2002, body 64, 65 a 66).

21. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd konštatuje, že dĺžka odvolacieho konania je z pohľadu ústavného súdu na hranici ústavnej akceptovateľnosti, no súladná s obsahom označených práv podľa ústavy a dohovoru. Vzhľadom na uvedené ústavný súd aj v uvedenej časti ústavnej sťažnosti nevyhovet a rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. októbra 2024

Libor Duľa
predseda senátu